

V
Vrouwen

Jaarverslag 2017

E-mail: cdav@cda.nl
Website: www.cda.nl/cdav
Twitter: [@cdavrouwen](https://twitter.com/cdavrouwen)
Facebook: [@CDAVlandelijk](https://www.facebook.com/CDAVlandelijk)

Inhoudsopgave

Doelstellingen	3
Bestuur	4
CDAV Internationaal	6
CDAV contacten in de Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement	8
CDAV Binnen het CDA	9
Externe vertegenwoordigingen	11
Communicatie	14
Activiteiten CDAV landelijk	14
Activiteiten van diverse provinciale CDAV afdelingen	16

Doelstellingen

Het CDAV wil politieke bewustwording van vrouwen vergroten en stimuleert hen actief deel te nemen aan politiek en maatschappij. Het CDAV organiseert activiteiten om dit doel te realiseren en werkt aan opvattingen en ideeën op het gebied van emancipatie, die passen bij het christendemocratisch gedachtegoed en die van belang zijn voor vrouwen binnen en buiten het CDA. Het CDAV heeft ongeveer 2.000 leden, kent een landelijk bestuur en provinciale en enkele lokale afdelingen. Het CDAV werkt volgens een netwerkstructuur, dicht bij haar leden en met behoud van vrijheid en verantwoordelijkheden voor afdelingen.

Het CDAV streeft naar een verwezenlijking van haar missie door:

- Het leveren van een inbreng in het politieke beleid op basis van het politieke program van het CDA.
- Het bevorderen van politieke bewustwording bij vrouwen.
- Het bevorderen van de integratie en participatie van vrouwen in het CDA.

Meer concreet werkt het CDAV aan:

- Het ontwikkelen van ideeën en opvattingen rondom emancipatie en gezinsbeleid
- Het stimuleren, ontwikkelen en organiseren van scholing- en emancipatieactiviteiten op landelijk, provinciaal en lokaal niveau.
- Het vervullen van een vertegenwoordigende en adviserende rol in de daarvoor in aanmerking komende nationale en internationale vrouwenorganisaties.
- Het voordragen van vrouwen voor functies binnen en buiten het CDA en in politieke vertegenwoordigingen.
- Het adviseren van het CDA-bestuur op het gebied van emancipatie.

Bestuur CDAV

Het CDAV-bestuur bestaat per 31 december 2017 uit 6 personen. Het bestuur kwam zevenmaal bij elkaar om te vergaderen. De bestuurlijke samenstelling in 2017 was als volgt:

Josine Westerbeek-Huitink
Voorzitter

Elma Petter
Vicevoorzitter

Miranda Wesselink
Secretaris

Corien van der Weegen
Bestuurslid

Astrid Frey
CDAV Internationaal

Ria de Korte
Penningmeester

Overzicht van intrede bestuursleden

Josine Westerbeek-Huitink	2013 herbenoemd
Elma Petter	2013 herbenoemd
Astrid Frey	2017
Ria de Korte	2017
Miranda Wesselink	2017
Corien van der Weegen	2017

Afscheid

Petra Groenewegen heeft na vele jaren bestuurslid van het CDAV te zijn, in september 2017 haar functie als bestuurslid, penningmeester en secretaris neergelegd. Haar taken in het bestuur zijn overgenomen door Ria de Korte (penningmeester) en Miranda Wesselink (secretaris). Ook hebben we afscheid genomen van Mireille de Jonge, Sandra van den Nieuwenhof en Margriet van de Vooren.

Secretariaat

Het Partijbureau heeft zich gericht op haar kerntaken. Dit heeft tot gevolg gehad dat vanaf het jaar 2015 het CDAV geen structurele secretariële ondersteuning meer heeft. Op projectbasis kan het CDAV wel een beroep doen op ondersteuning door het Partijbureau tot een maximum van 600 uur. De secretaris van het CDAV heeft alle administratief ondersteunende taken overgenomen. De overige taken zijn onder de overige bestuursleden verdeeld.

Netwerk Provinciale Vertegenwoordigers (NPV)

Het CDAV is in veel provincies actief. Alleen Limburg heeft geen CDAV-vertegenwoordiger. Het bestuur van het CDAV vergadert twee keer per jaar met de afgevaardigden uit de provincie. Dit zijn meestal de provinciale voorzitters van het CDAV. Elk provinciaal bestuur heeft een aanspreekpunt binnen het landelijk CDAV-bestuur om zo de onderlinge communicatie te versterken.

Vertegenwoordiger Groningen:	Marja Leffers
Vertegenwoordiger Friesland:	Sjoerdje Kok
Vertegenwoordiger Drenthe (CDA 4Women):	Thilla Franken
Vertegenwoordiger Overijssel:	Fie Freriks
Vertegenwoordiger Flevoland	Monique Tooreburg
Vertegenwoordiger Noord-Holland:	Jolanda van Ling
Vertegenwoordiger Utrecht:	Wilmie van der Kuil
Vertegenwoordiger Gelderland:	Anne-Marie Vreman
Vertegenwoordiger Zuid-Holland:	Dineke den Hartog
Vertegenwoordiger Noord-Brabant:	Joke Wagter
Vertegenwoordiger Limburg:	geen
Vertegenwoordiger Zeeland:	Carla Hoogerland-Verman

Meer over de activiteiten van de provincies is te lezen vanaf pagina 15.

Het landelijk bestuur en het NPV zijn in 2017 tweemaal bijeengekomen.

Op 19 april is gesproken over: de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen en de benodigde acties voor de gemeenteraadsverkiezingen 2018. De dag van de afdeling van het CDA op 13 mei, de loopbaandag van het CDAV op 17 juni 2017, de ALV van oktober, het najaarscongres van 4 november (en de bijbehorende resoluties en workshops).

Op 27 september is teruggeblikt op de loopbaandag van 17 juni en vooruitgekeken naar de verkiezingscampagne voor de gemeenteraadsverkiezingen, de ALV van november (werkgroep resoluties en workshops) en de regionale bijeenkomsten die op stapel staan.

CDAV Internationaal

CDAV-Internationaal is de internationale loot van het CDAV. De leden houden zich bezig met het behartigen en ondersteunen van vrouwenbelangen in internationaal verband. Daarnaast formuleren wij vraagstukken vanuit een Europese en internationale invalshoek. Wij doen dit door het signaleren en agenderen van bepaalde onderwerpen die aandacht behoeven en middels aanbevelingen voor de partij, fractie in de Tweede Kamer en de Euro-fractie in Brussel. Ook onderhouden wij nauw contact met de EVP-Vrouwen, rechtstreeks en via Hillie van der Streek, de secretaris-generaal van de EVP-Vrouwen.

De leden van het CDAV Internationaal vertegenwoordigen ook op andere momenten het CDAV, zowel binnen als buiten de partij, waaronder de CDA Commissie Buitenland en het WI-beraad.

In 2016 bestond het CDAV Internationaal uit de volgende leden:

- Astrid Frey, voorzitter, tevens bestuurslid
- Femmy Bakker, secretaris
- Mireille de Jonge, lid
- Liesbeth van Heest, lid

In de laatste maanden van 2016 zijn de voorbereidingen gestart voor een werkbezoek aan het Internationaal Strafhof in Den Haag begin 2017. Dit in plaats van de jaarlijkse Nieuwjaarsbijeenkomst.

Werkbezoek CDAV aan het Internationaal Strafhof

Op vrijdag 24 februari 2017 bracht een groep van 35 vrouwen van het CDA een bezoek aan het Internationaal Strafhof in Den Haag. Het bezoek was georganiseerd door het CDAV Internationaal. Speciale gast was Wytske de Pater-Postma, kandidaat voor de CDA Tweede Kamerfractie, nr. 22. “Ontzettend goed hier vanmiddag te zijn, te horen over de werkzaamheden van het Strafhof. Juist nu de internationale verhoudingen wereldwijd steeds meer onder druk staan, is het van belang te investeren in internationaal recht en samenwerking,” aldus De Pater-Postma.

Het bijzondere van dit hof is dat individuen die zich schuldig maken aan genocide, misdrijven tegen de menselijkheid of oorlogsmisdrijven in Den Haag berecht kunnen worden. Dit kunnen lange processen zijn, variërend van acht jaar in het geval van de voormalige Congolese vice-president Bemba. Hij heeft zich schuldig gemaakt aan massale verkrachtingen als strijdmiddel. Het proces tegen Al Mahdi die godsdienstige gebouwen in Mali heeft verwoest duurde slechts een week.

Na de presentaties over het Hof volgde een discussie met Wytske de Pater-Postma en Lenny Geluk-Poortvliet, beiden hoog op de CDA kandidatenlijst voor de verkiezingen op 15 maart. De Pater die zich profileert op familie en gezin, onderkent het belang van aandacht voor internationaal recht, vrouwelijkheid en het creëren van toekomstperspectief in Afrikaanse landen via bedrijven en maatschappelijke organisaties, om mensen weerbaar te maken, o.a. tegen misdaden en ongelijkheid.

Het CDAV internationaal kijkt terug op een geslaagde middag. “We wilden met dit bezoek niet alleen een kijkje in de keuken van het Hof, maar ook inzicht krijgen over het belang van dit hof, de aanpak van straffeloosheid wereldwijd en de betekenis voor vrouwen. Dat is zeker gelukt. Wij vinden dat Nederland zich weer volop moet inzetten op versterking van de internationale rechtsorde, investeert in lokale maatschappelijke vrouwenorganisaties en daarmee te werken aan een eerlijkere wereld met kansen voor iedereen,” aldus Femmy Bakker van CDAV Internationaal.

Gezien de grote animo voor dit bezoek onder de CDA-vrouwen, wil het CDAV in het najaar nog een bezoek aan het Internationaal Strafhof organiseren.

Resoluties EPP Women

Tijdens het EPP WOMEN (EVP Vrouwen) Congres op 11 november 2017 in Berlijn zijn 2 resoluties aangenomen: 'Violence against Women' en 'Democracy, Quo Vadis'. Zij zijn ingediend tijdens de EVP-vergadering van 4 en 5 december 2017. Het CDAV was in Berlijn vertegenwoordigd door Astrid Frey en Femmy Bakker.

CDAV-contacten in de TK, EK en Europees Parlement

Het CDAV heeft regelmatig contact met de Tweede Kamerleden, met name met de woordvoerders van Portefeuilles die het CDAV aangaan. De voorzitter van het CDAV onderhoudt met name contacten met de fractievoorzitter Sybrand van Haersma Buma over beleidsinhoudelijke standpunten en de positie van vrouwen binnen het CDA; met Mona Keijzer op het gebied van zorg en vluchtelingen en met Pieter Heerema over vrouwen en de arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er dit jaar diverse ad hoc contacten met de andere Kamerleden geweest tijdens bijeenkomsten, congressen en de heidagen van het partijbestuur. Na de verkiezingen in 2017 heeft het CDAV een nieuwe contactpersoon gekregen in de Tweede Kamer in de persoon van Lenny Geluk (zie foto).

De contacten met de Eerste Kamer zijn er vooral met Elco Brinkman, Maria Martens en Sophie van Bijsterveld. De CDAV-voorzitter spreekt over diverse onderwerpen met Elco Brinkman tijdens de partijbestuursvergaderingen maar ook daarbuiten. Ook met Sophie van Bijsterveld en Maria Martens zijn de contacten goed. Beide vrouwen zijn vaak ook aanwezig op onze nieuwjaarsbijeenkomst, ALV en bij bijeenkomsten georganiseerd door het CDAV in de provincies.

De Europarlementsleden adviseren het CDAV internationaal. Esther de Lange is daar onze eerste contactpersoon. Daarnaast zijn er ook contacten met Jeroen Lenaers.

CDAV binnen het CDA

Het CDAV heeft een vertegenwoordiger in het Partijbestuur. De voorzitter van het CDAV Josine Westerbeek-Huitink maakt q.q. deel uit van het Partijbestuur.

Partijcongres

Het CDAV probeert altijd met zoveel mogelijk vrouwen deel te nemen aan het Partijcongres. Het CDAV is een gelieerde organisatie en is gerechtigd om zelf resoluties en amendementen in te dienen op het Partijcongres.

Het CDAV had altijd 10 extra stemmen naast de eigen stem van de leden van het bestuur. Op het congres van 4 juni 2016 jl. zijn de statuten en het huishoudelijk reglement van het CDA gewijzigd. Het CDAV blijft een gelieerde organisatie en is gerechtigd om zelf resoluties en amendementen in te dienen op het Partijcongres. Mede op initiatief van een aantal provinciale afdelingen van het CDAV heeft het congres een amendement aangenomen betreffende een gegarandeerde CDJA en CDAV-zetel in de Provinciale Besturen.

Verkiezingen

In volksvertegenwoordigende organisaties zien wij graag een verdeling, die een afspiegeling is van de samenleving. Dat diversiteit gezond is voor een organisatie is bekend. Een divers team levert meer kwaliteit en heeft daarnaast meer het draagvlak. Het aandeel vrouwen in de vertegenwoordigende organen is de laatste jaren afgenomen. Dat vinden we een zorgelijke ontwikkeling. Voor het CDAV en ook voor het CDA is het van groot belang dat op de uiteindelijke lijst sprake is van een evenwichtig aantal vrouwen. Dat kan het best gerealiseerd worden als er een breed aanbod van vrouwen beschikbaar is.

Het CDAV probeert voor elke verkiezingen vrouwen te interesseren voor de kandidaatstelling. In juni 2017 deden partijvoorzitter Ruth Peetoom en CDAV-voorzitter Josine Westerbeek-Huitink in een brief aan alle afdelingsbesturen een beroep op de lokale afdelingen om te streven naar een evenwichtige man/vrouw-verdeling op de kandidatenlijsten voor de komende gemeenteraadsverkiezingen.

De oproep aan de besturen was als volgt:

De voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen 2018 staan voor de deur. Dat vraagt veel inzet en tijd van gemeentelijke afdelingen en uw bijdrage is dan ook onmisbaar. Samen willen we bereiken dat het CDA als grootste partij uit de bus komt.

Op het CDA partijcongres van november 2008 heeft de partij de resolutie: m/v 50/50 in alle CDA vertegenwoordigingen aangenomen. Deze resolutie is aangenomen in de overtuiging dat besturen een goede afspiegeling van de samenleving dienen te zijn én een evenredige man/vrouw verdeling bijdraagt aan een beter bestuur.

Anno 2017, 100 jaar nadat vrouwen zich voor het eerst verkiesbaar mochten stellen, ligt het aandeel van vrouwen in de gemeenteraden rond de 28%. Het is dus nog steeds hard nodig om extra inspanningen te leveren om een evenredige vertegenwoordiging in de gemeenteraden te realiseren.

Wij gaan ervan uit dat u een evenredige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op uw kandidatenlijst net zo belangrijk vindt als wij. We zijn ons er ook van bewust dat het benaderen van vrouwen extra moeite kan kosten. Soms moet je wat langer zoeken, en wanneer je ze gevonden hebt hebben ze soms een 'duwtje' nodig.

Het is daarom goed om te weten dat u de vrouwen ook wat kunt aanbieden, omdat wij op 17 juni, samen met de CDA Bestuurdersvereniging, een Loopbaandag organiseren en in het najaar regionale bijeenkomsten voor vrouwen die geïnteresseerd zijn in een loopbaan in de politiek.

Overige vertegenwoordigingen binnen het CDA

Elma Petter neemt namens het CDAV deel aan de werkgroep HRM.

Externe Vertegenwoordigingen

Nederlandse Vrouwenraad (NVR)

Het CDAV is vertegenwoordigd in de algemene vergadering van de Nederlandse Vrouwen Raad (NVR). De Nederlandse Vrouwen Raad streeft naar gelijke rechten en volwaardige participatie van vrouwen op alle terreinen. De NVR, dat zijn alle lidorganisaties gezamenlijk. Onderwerpen die door de NVR op de agenda worden gezet verkrijgen daardoor meer gewicht dan wanneer lidorganisaties dat afzonderlijk doen. Er zijn ruim 40 vrouwenorganisaties lid van de NVR-koepel.

Politiek Vrouwen Overleg (PVO)

Het PVO is een bestuurlijk samenwerkingsoverleg tussen de vrouwenorganisaties van zes politieke partijen: CDA (CDAV), ChristenUnie (Inclusief), D66 (V/M Sociale Innovatie), GroenLinks (Feministisch Netwerk), PvdA (Rooie Vrouwen) en VVD (Liberaal Vrouwen Netwerk). Het PVO is opgericht om gezamenlijk bestuurlijk draagvlak te creëren op het gebied van arbeid-zorg, emancipatie, economische zelfstandigheid en diversiteit.

De CU heeft in 2017 het voorzitterschap overgenomen van de D66. Jannette Prins heeft de rol van voorzitter vervuld en Henriette Rikooert de rol van secretaris. Het voorzitterschap wordt in 2018 voortgezet door Groen Links.

Het was een bijzonder jaar waarin de Tweede Kamer verkiezingen plaatsvonden. Dit had wel tot gevolg dat – mede door de lange coalitieonderhandelingen – geen bewindspersonen konden worden bezocht. Daarom is er voor gekozen om verschillende sprekers uit te nodigen om informatie op te halen.

Femmes for Freedom

Gesprek met Shirin Musa van *Femmes for Freedom*, organisatie die opkomt voor geweld tegen vrouwen en dwanghuwelijken. De vraag die wij bij de bewindspersonen kunnen brengen is: Hoe maken we de problematiek rond dwanghuwelijken beter zichtbaar voor de mensen die met deze vrouwen te maken hebben, en welke wetgeving is daarbij nodig?

Expertisecentrum eergerelateerd geweld

Presentatie door Janine Janssen, *lector veiligheid en geweld in afhankelijkheidsrelaties* (Avans Hogeschool) en hoofd onderzoek *Expertisecentrum eergerelateerd geweld*. We hebben gezien hoe een lijn van gebeurtenissen in het leven van vrouwen (en mannen) uiteindelijk kan leiden tot een ultiem delict. Maar ook dat het principe van eergerelateerd geweld niet zo exotisch is als we denken. Het beschermen van de goede naam van een bedrijf of een persoon door bepaald gedrag te eisen van kinderen/broers/ zussen/familieleden, kennen we ook in onze eigen cultuur.

De vraag die wij bij de bewindspersonen kunnen brengen is: Hoe herkennen we de gebeurtenissen in onze maatschappij die uiteindelijk tot ernstig eergerelateerd geweld kunnen leiden en hoe kunnen we dit geweld al in een eerder stadium al een halt toeroepen. Voorbeeld: roddelen over een persoon is meestal geen aanleiding tot een aangifte bij de politie, maar kan in een reeks van gebeurtenissen in het leven van vrouwen in een eercultuur wel de eerste gebeurtenis zijn die uiteindelijk leidt tot de moord op een vrouw door een familielid.

Expertmeeting

Het PVO organiseerde een expertmeeting voor leden van de Tweede Kamer die arbeidsparticipatie, diversiteit en/of emancipatie in portefeuille hebben en andere belangstellenden. De expertmeeting

stond in het teken staan van laag/praktisch opgeleide vrouwen en hun verslechterde positie op de arbeidsmarkt: *Het talent van laagopgeleide vrouwen; missen we (n)iets?*

Wil Portegijs, *Sociaal Cultureel Planbureau*, hield een presentatie over de stand van zaken rond laagopgeleide vrouwen met het oog op hun mogelijkheden tot economische zelfstandigheid. Belangrijke speerpunten voor deze vrouwen:

- de toegankelijkheid van de kinderopvang
- het bevragen van de overtuigingen rond goed moeder- ouderschap
- deeltijdwerk (te kleine banen)

Sandra Doevendans van *'Blik op talent'* gaf ons een inkijkje in hoe je in praktijk verbindingen legt tussen werkzoekenden, het maatschappelijk middenveld en bedrijven. Belangrijke speerpunten:

- De toegang tot opleidingen is vaak omgeven door regelgeving die de instroom beperken
- Inzet van maatwerktrajecten gericht op de lokale situatie (geen landelijke regels)
- De toegankelijkheid van de kinderopvang

Communicatie

Het CDAV wil haar leden zo goed mogelijk informeren. Dit doen wij door middel van het aankondigen van activiteiten op de website van het CDAV www.cda.nl/cdav en door middel van digitale nieuwsbrieven aan de leden. Daarnaast heeft het CDAV een Facebookaccount en een Twitteraccount. Ook schrijven wij nieuws en achtergrondartikelen op de drie pagina's 'Vrouw & Politiek', in het CDA.nl, dat in 2017 vier keer per jaar verscheen. Door de bezuinigingen binnen het CDA zal in 2018 het aantal pagina's en de verschijningsfrequentie van CDA.nl verminderen.

Website www.cda.nl/cdav
E-mail cdav@cda.nl
Twitter [@cdavrouwen](https://twitter.com/cdavrouwen)
Facebook [@cdavlandelijk](https://www.facebook.com/cdavlandelijk)

Het CDAV:

- Bevordert meer diversiteit in de politiek omdat meer diversiteit leidt tot betere resultaten.
- Bevordert de politieke bewustwording bij vrouwen en de participatie van vrouwen binnen het CDA.
- Staat voor emancipatie en gelijke rechten voor iedereen in de Nederlandse samenleving.
- Zet zich in voor het verbeteren van de positie van vrouwen en meisjes in Nederland en wereldwijd.
- Levert een bijdrage aan het politieke beleid.

Waarom lid worden van het CDAV?

- Je bouwt snel een groot en bij jou passend netwerk op in de politiek.
- Je kunt deelnemen aan relevante workshops en trainingen die gericht zijn op het verbeteren van jouw (politieke) vaardigheden.
- Je kunt een bijdrage leveren aan discussies en totstandkoming van standpunten over actuele thema's die vrouwen aangaan.
- Je kunt je ook aansluiten bij het netwerk van het CDAV in je eigen regio.

Aanmelden via cdav@cda.nl
volg ons op [f](https://www.facebook.com/CDA.Vrouwen) CDA Vrouwen [t](https://twitter.com/CDAvrouwen) @CDAvrouwen CDA.NL/CDAV

CDA **V**
Vrouwen

In 2017 is geen nieuwe foldermateriaal ontwikkeld. De folder uit die gemaakt is in 2016 wordt nog gebruikt. In 2016 is hard gewerkt aan een nieuwe uitstraling van de folder in een handzaam A6-formaat. Hiernaast staat de achterkant.

Activiteiten CDAV landelijk

Nieuwjaarsbijeenkomst

Traditioneel houdt het CDAV in samenwerking met de EVP-fractie begin januari haar nieuwjaarsbijeenkomst. In 2017 was dat niet het geval. Er is gekozen voor een werkbezoek begin 2017 aan het Strafhof.

Algemene ledenvergadering, ledendag en loopbaandag

Loopbaandag

In het licht van de gemeenteraadsverkiezingen 2018 organiseerden het CDAV en de BSV een Loopbaandag. Doelgroep waren zittende en aankomende raadsleden en allen die geïnteresseerd zijn in het raadslidmaatschap.

Elly Blanksma, burgemeester van Helmond hield een inleiding over "Politiek en ambitie, uitdagingen en valkuilen binnen de gemeenteraad".

Daarna waren er workshops over:

"Succesvol solliciteren" door Anita Rasenberg

"Ervaringen delen m.b.t. het raadslidmaatschap" door Miranda Wesselink

"Mijn politieke carrière als raadslid" door Johanna Besteman

"Campagne voeren voor wereldverbeteraars: Win votes & change the world!" door Irene Jansen

Voor het volledige verslag klik [hier](#)

Ledenbijeenkomst 27 september 2017

Op 27 september 2017 was de Ledenbijeenkomst van het CDAV op het Partijbureau in Den Haag. Het huishoudelijk deel bestond uit de Algemene Vergadering met o.a. het vaststellen van de jaarrekening 2016, het jaarverslag 2016 en de begroting 2018. Daarna vonden er diverse (her)benoemingen als bestuurslid plaats en vervolgens werd er afscheid genomen van een aantal vertrekkende bestuursleden: Petra, Mireille en Margriet.

Na het huishoudelijke deel was er een Syrische maaltijd. Daarna was het tijd voor Women Talk: “over trends en ontwikkelingen in de politiek en die van de partij in het bijzonder”. Als CD'AV konden we kennis maken met nieuwe vrouwelijke (aanstaande) Kamerleden om samen te reflecteren op de huidige ontwikkelingen, maar ook om te spreken over onderwerpen die vrouwen raken.

Aanwezig op deze avond: Joba van de Berg-Jansen, Lenny Geluk-Poortvliet, Hilde Palland-Mulder en Wytske de Pater-Postma.

Zie het verslag van de bijeenkomst [hier](#).

Activiteiten van diverse provinciale CDA V-afdelingen

CDA V Fryslân

Bestuur:

- Sjoerdje Kok, voorzitter en lid DB van CDA Fryslân
- Akke Toren, secretaris
- Sjoukje Dijkstra, penningmeester
- Djoke Travaille, notulist
- Rineke Osinga, lid en AB lid van CDA Fryslân

Het bestuur heeft 5 maal vergaderd, steeds bij bestuursleden thuis. Ook via onderling mailverkeer werden zaken afgestemd. De actuele en plaatselijke politiek had steeds onze aandacht.

Het jaar 2017 was een goed jaar m.b.t. alle activiteiten die er georganiseerd zijn. We zijn nog steeds een actieve club waarin vrouwen zich actief in willen zetten voor politiek met een partij die uit gaat van christelijke normen en waarden en deze in de maatschappij in alle facetten wil uitdragen. Hiervoor organiseren we bijeenkomsten voor vrouwen die lid zijn, maar ook voor vrouwen die deze uitgangspunten onderschrijven en of geïnteresseerd zijn. Soms worden er mannen uitgenodigd bij onze activiteiten. Zo kunnen we laten zien dat we nog steeds een actieve groep vormen binnen het CDA, zowel gemeentelijk, provinciaal en landelijk. We hebben een vrij constant ledenaantal van 300 leden waarvan er velen aan onze activiteiten deelnemen.

Naast onze eigen activiteiten en vergaderingen werden er bijeenkomsten bezocht van het landelijk CDAV. Ook namen we deel aan regionale bijeenkomsten en ledenvergaderingen van CDA Fryslân. Er ging een afvaardiging naar de laatste provinciale bijeenkomst van het GVB/PVO en een bijeenkomst van de Friese Chr. Plattelandsvrouwen. Verder werden er door een aantal vrouwen één van de landelijke CDA congressen bezocht.

We hebben oudere maar nog steeds enthousiaste bestuursleden en bestuursleden die al jarenlang een bestuursfunctie vervullen. Er is daarom door het bestuur besloten om een “brandbrief” naar de leden te versturen met de vraag en de hoop dat er zich nieuwe bestuursleden zouden aan melden. Hierop kwamen echter heel veel positieve reacties over onze activiteiten, maar het resulteerde niet in nieuwe aanwas van bestuursleden. Helaas hebben we daarom met pijn in het hart moeten besluiten om het CDAV Fryslân in april 2018 op te heffen.

Het bestuur van CDAV Fryslân kijkt terug op een goed en inspirerend 2017 en ziet 2018 met een afscheid van CDAV Fryslân met lede ogen tegemoet.

Activiteiten 2017:

Informatieve bijeenkomst in “De Pleats” te Burgum op 9 feb over: Fryslân Culturele Hoofdstad 2018
Onze gedeputeerde Mevr. Sietske Poepjes gaf ons informatie over wat dit voor Friesland te bieden heeft. Allereerst heeft ze wat verteld over haar werk als gedeputeerde. In haar portefeuille zitten een aantal grote projecten; de aanleg van knooppunt Joure en het aquaduct in Harlingen. Ook noemde ze nog dat er over het tracé Sneek Leeuwarden nagedacht wordt. De voorbereidingen voor Culturele Hoofdstad waren in volle gang. Op 23 januari 2018 is de opening gepland. Er werd een aantal activiteiten genoemd, die in voorbereiding waren, zoals een feestelijke optocht met grote marionetten, een

festival rondom shantykoren, en tallships in Harlingen. Festiviteiten rondom de visserijdagen in Makum. Er wordt hard gewerkt om naast grote evenementen ook de gewone burgers erbij te betrekken d.m.v. projecten in eigen omgeving te bedenken. Het thema “Mienskip” moet in al zijn facetten herkenbaar worden gemaakt. Ook kwamen de 11 fonteynen die in de 11 steden geplaatst moeten worden ter sprake. Hierover werd opgemerkt dat voor de ontwerpen ervan buitenlandse kunstenaars gevraagd zijn. Mevr. Poepjes vertelde dat dit een onderdeel was van het bidboek en belangrijk en nodig was om kandidaat te worden voor Culturele Hoofdstad. Onze Friese vrouwelijke kandidaat voor de Tweede Kamer verkiezingen: Esther Hanemaaijer krijgt hierna de gelegenheid om zich voor te stellen. Op dit moment was ze raadslid in de gemeente Dongeradeel en stond op plaatst nummer 31.

Algemene ledenvergadering op 5 april 2017 in “De Oranjerie” in Joure

Deze bijeenkomst staat in het teken van: “100 jaar Vrouwenkiesrecht “. De ledenvergadering stond deze keer in het teken van “100 jaar Vrouwenkiesrecht” en had daardoor een feestelijk karakter. Als spreekster was Mevr. Irene Bakker uit Havelte uitgenodigd om ons te vertellen over de geschiedenis en aanloop naar het recht dat vrouwen eindelijk kregen om ook te mogen stemmen. Er heeft zich op politiek terrein heel veel afgespeeld om tot dit landelijke besluit te komen. Er kwamen nog veel zaken ter sprake wat je als vrouw niet mocht in deze tijd omdat je een vrouw was. In 1970 kon een huwelijk nog een reden tot ontslag van de vrouw opleveren. Daarna was er een High Tea en het “Skarsterkoar” bracht nog een aantal liederen ten gehore. Ook was onze landelijke voorzitter Josine Westerbeek aanwezig. Esther Hanemaaijer deed nog een kort verslag over het verloop van de Tweede Kamerverkiezingen van 15 maart 2017. Daarna werd deze feestelijke bijeenkomst afgesloten met nog een korte ledenvergadering.

Excursie naar “Omrop Fryslân”

Op deze excursie werden we d.m.v. een power point presentatie geïnformeerd over het ontstaan en de organisatie van “Omrop Fryslân”. De oprichting vond plaats in 1946. Van RON (Regionale Omroep Noord) werd het RONO (Regionale Omroep Noord Oost) naar Radio Fryslân. De winter van 1979 heeft ertoe bijgedragen dat de zendtijd uitgebreid werd. Daarna volgden er verschillende programma’s, die uitgezonden werden en kwam ook de televisie erbij. In 1988 ging men zelfstandig verder en werd het Omrop Fryslân. Op dit moment werken er 117 mensen in vaste dienst en 140 freelancers. Tijdens de rondleiding die volgde, zagen we de redactiekamer, de regiekamer en meerdere studio’s. We maakten kennis met een mooi gebouw met zeer moderne technische middelen om radio en t.v. te maken.

Kerstgroet

Ook dit jaar is er door ons een kerstgroet verstuurd via de mail naar de leden en het bestuur van CDA Fryslân. Ook deze keer weer gemaakt door Sjoukje Dijkstra. Door vele positieve reacties mogen we aannemen dat het zeer op prijs gesteld werd.

CDAV Overijssel

Bestuur:

- Fie Freriks- Hulsegge: voorzitter.
- Aaltje Booijink: secretaris
- Miranda Wesselink: penningmeester
- Tet Engelsma: PR
- Gerdien Tigelaar: lid

De banden met het provinciaal bestuur zijn verstevigd. De samenwerking is bijzonder prettig. Het provinciaal bestuur begroot jaarlijks een budget voor de bijeenkomsten van het CDAV. Eén lid van het CDAV woont de algemene bestuursvergaderingen bij.

Activiteiten 2017:

16 januari, themabijeenkomst: Vrouw en ondernemer

Op maandag 16 januari 2017 hebben de CDA vrouwen Overijssel een thema bijeenkomst 'Vrouw en ondernemer' gehad in de Rabobank te Deventer. Vanuit 3 verschillende invalshoeken werd hier door Karin Kroes en Marlon Marsman namens de Rabobank, Dite Husselman als ZZP'er en Hilde Palland als ondernemer en politica invulling aangegeven. Waar moet je aan denken bij ondernemerschap en wat moet je regelen. De praktische kant van ondernemer zijn. Maar ook hoe maak je keuzes. Op www.ikgastarten.nl is veel informatie voor startende ondernemers te vinden. Vrouwelijke ondernemers zie je vooral in de horeca, detailhandel en de verzorgende beroepen. Steeds meer vrouwen kiezen ook voor de adviserende en besturende kant. Daarin is nog wel een slag te slaan. Vooral in de politiek zijn wij soms een zetje nodig. Veel vrouwen werken parttime en lang niet iedereen is financieel onafhankelijk. Vaak zie je werk in combinatie met zorgtaken, een goede verbondenheid met de arbeidsmarkt tijdens en na deze periode is dan ook van belang voor vrouwen met ambitie.

16 mei: themabijeenkomst: Help ik word raadslid

Op dinsdag 16 mei werd er een themabijeenkomst gehouden in het Provinciehuis te Zwolle: "help ik word raadslid". Ayfer Koç, Lianne Spanbroek en Hilde Palland vertelden over hun ervaringen als raadslid. In een interactief tweede gedeelte was er volop gelegenheid om vragen te stellen en ervaringen uit te wisselen. Hoe ga je om met twijfels, en waar bestaan die twijfels dan uit. Hoeveel tijd neemt raadswerk in beslag en hoe combineer je dit met je bestaande functie. Wat voor invloed heeft het op je privé/persoonlijke leven.

22 november netwerklunch landhoeve Zwieseborg

Op vrijdag 22 november hebben we een netwerklunch georganiseerd op de Zwieseborg te Hardenberg. Goed om elkaar te ontmoeten, te spreken en uit te wisselen. En dat op zo'n mooie locatie. De Zwieseborg waar veel samen komt. Een prachtige oude boerderij in een mooie weidse omgeving omringt door de Vecht. Met een sfeervolle warme inrichting en waar een mooi verhaal bij hoort. Landhoeve Zwieseborg is een plek waar mensen met en zonder beperking samen kunnen recreëren, overnachten, vakantie vieren én werken. Een ontmoetingsplek voor iedereen. Daar hebben wij van mogen genieten.

CDAV Gelderland

Bestuur:

Het bestuur bestond per 1 januari 2017 uit:

- Mevrouw A.M.Th. Vreman, voorzitter
- Mevrouw A.E.H. Looman-van Breen, penningmeester
- Mevrouw P.E. Jacobs, secretaris
- Mevrouw R. Van Schoor- Van den Brink, lid

Er zijn 3 vacatures in het bestuur van het CDAV Gelderland. In 2018 gaan we actief op zoek naar nieuwe bestuursleden. Er zullen een aantal aspirant bestuursleden worden uitgenodigd ter kennismaking. Het bestuur heeft vier maal vergaderd in 2017. Daarnaast zijn er tal van provinciale vergaderingen bijgewoond door meerdere bestuursleden.

Activiteiten 2017:

24 maart 2017 in Ede: een levendig centrum, hoe krijg je dat voor elkaar?

De binnenstad van Ede kampt met hoog leegstandspercentage en zou wel wat gezelliger kunnen. Ook zouden bezoekers van Ede-centrum meer gebruik kunnen maken van de voortreffelijke voorzieningen in Ede. En wat te denken van de musea van wereldfaam? In een down-to-earth presentatie liet de binnenstadmanager het plan van aanpak voor de Edese uitdagingen zien. Een binnenstadvisie heeft met veel aspecten en thema's te maken. Gemeente, winkeliers, winkelbedrijven, horeca, bewoners, maatschappelijk middenveld, gezondheidszorg enz. moeten samen meedenken over de toekomst van Ede Centrum. De gemeente is verantwoordelijk voor de inrichting van de openbare ruimte. Het belangrijkste doel is dat Edenaren weer graag naar Ede Centrum gaan en er positief over spreken. Dan kan bereikt worden door in te zetten op: versterking van historische kwaliteit (-historische-gevels opknappen, straatprofiel terugbrengen.) introduceren van nieuwe trekkers in de detailhandel en aantrekkelijke horeca, zorg (gezondheidscentrum), cultuur (museum, galleries), welzijn (Huis van de Stad) en evenementen (ijsbaan, festival Art & Food). Verder is het belangrijk om in te zetten op beleving en verblijfskwaliteit. om een binnenstad aantrekkelijk te houden: meer wonen in de binnenstad, groen, een divers winkelaanbod, zuinig zijn op de speciaalzaken en familiebedrijven, geen tegenstrijdige belangen faciliteren als gemeente, bereikbaarheid, ook met openbaar vervoer, goede parkeergelegenheid, geen torenhoge parkeertarieven. Er volgde een discussie ook met inwoners van Ede. Er bleek onvoldoende aansluiting te zijn van het openbaar vervoer naar de binnenstad. Er zijn veel aspecten, een binnenstadvisie is een complex geheel, die voor gemeenteraadsleden niet altijd goed te overzien te zijn. Het vergt specifieke kennis en verantwoordelijkheidsgevoel om hier goed inhoud aan te kunnen geven. Aspecten als leefbaarheid, gezondheid, lokaal, eco zullen de komende tijd alleen maar belangrijker worden. Na afloop hebben we nog nagepraat en samen met een aantal vrouwen gegeten (voor eigen rekening uiteraard) bij een plaatselijk Italiaans restaurant.

21 Juni, Werkbezoek Den Haag, Eerste Kamer

Op uitnodiging van Maria Martens, ons Eerste Kamerlid, zijn we met een groep Gelderse dames naar Den Haag gereisd. Maria is actief lid van het CDAV en als ze maar enigszins kan is Maria aanwezig bij onze bijeenkomsten. Nu zijn de rollen een beetje omgedraaid, wij zijn bij haar bezoek. Het was een erg warme dag, daardoor konden enkele oudere leden helaas niet mee maar desondanks was het zeer leerzaam, leuk en zinvol. We werden rondgeleid door een medewerker van de Eerste Kamer en kregen van hem een uitgebreide historische toelichting. Super interessant! Natuurlijk werd er extra aandacht besteed aan de fractiekamer van het CDA. Maria heeft uitgelegd wat het werk voor de Eerste Kamer inhoudt. Ze vertelde van de gecompliceerde dossiers en vraagstukken zoals euthanasie en de donorwet. Een uitgebreide discussie volgde. Als je van dichtbij meemaakt dat iemand een orgaan nodig heeft, het soms zelfs een kwestie van leven of dood lijkt de donorwet een oplossing te bieden. Maar is dit ook werkelijk zo? En wat te denken van artikel 11 van de grondwet, dat gaat over de onaantastbaarheid van het lichaam, dat niet eindigt bij iemands overlijden. En Artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens dat het recht op bescherming van het privéleven bepaalt en dat eveneens het recht op de onaantastbaarheid van het lichaam omvat en het recht over het eigen lichaam te beschikken. Dit artikel behelst ook de vrijheid om géén keuze te maken. Daarnaast moeten alle artsen zich houden aan de Wet geneeskundige Behandelingsovereenkomst: medisch handelen mag alléén met instemming van de patiënt. Het is dus niet bepaald een eenvoudige kwestie en het neemt heel veel tijd om hier een weloverwogen besluit over te nemen. Goed om er zo met elkaar over na te denken en een discussie over te voeren.

15 september in Harderwijk: Waterfront, een nieuw gezicht voor de binnenstad

Met 1.400 woningen dichtbij het water, een nieuwe jachthaven, een gastvrije passantenhaven, een stadsstrand, twee parkeergarages en vele winkel-, horeca- en vrijetijdsvoorzieningen op de vernieuwde

boulevard krijgt het centrum van Harderwijk weer een gezicht aan het water. Met de aanleg van het nieuwe industrieterrein Lorentzhaven, de sanering van het oude industrieterrein Haven en het openstellen van het Strandeiland is een deel van het project Waterfront tastbaar en zichtbaar geworden. De komende jaren transformeert het Boulevardgebied verder naar een aantrekkelijk verblijf- en woongebied. De gebiedsontwikkeling betekent voor Harderwijk winst op alle fronten: leefbaarheid, werkgelegenheid, verkeer, toerisme en milieu. De aanleiding voor dit enorme project was dat de binnenstad geleidelijk aan van het water afgesneden werd. Door de toenemende bedrijvigheid van industrie en recreatie werd het gebied in de nabijheid van het water verstikt. Het dreigde te bezwijken onder de verkeers- en parkeerproblemen. Daarnaast werd de toegang tot de binnenstad verstopt door het verouderde en vervuilde industrieterrein Haven. Om het tij te keren ontwikkelde gemeente Harderwijk, in nauwe samenwerking met andere partijen, het Waterfront. Een veelomvattend project dat de stad volop toekomst biedt als toeristische trekpleister, als aantrekkelijke woonstad en als regionaal economisch centrum. Met het Waterfront ontstaat een nieuwe aantrekkelijke kustlijn die berekend is op de eisen van de moderne tijd, met respect voor de natuur en het historische karakter van Harderwijk.

Samen met marktpartijen Synchron, projectontwikkelaar en Koopmans bouwgroep wordt onder andere de metamorfose van de Boulevard, de aanleg van de binnenhaven en het strandeiland, de bouw van circa 650 woningen en de verplaatsing van jachthaven De Knar gerealiseerd. Voor de uitvoering van civieltechnische en ondergrondse infrastructurele werkzaamheden is Boskalis Nederland een belangrijke partner. Nicolet van Schoonhoven van Synchron lichtte de succesvolle uitvoering van de woningbouw en de overweldigende belangstelling daarvoor toe. Wethouder Jeroen de Jong, (CDA) vertelde over de enorme omvang van voorbereidende werkzaamheden. O.a. het verplaatsen van bedrijven en de sanering van vervuilde grond. Daarnaast verteld hij van de samenwerking met de Provincie Gelderland. Waterfront is een zogenoemd sleutelproject van de Provincie. De sleutelprojecten vormen een integraal onderdeel van het provinciale programma Stad en Regio. Binnen dit programma zijn het versterken van de lokale en regionale economie, verbeteren van de mobiliteit en bereikbaarheid en creëren van een veilige en aantrekkelijke leef- en woonomgeving belangrijke pijlers. Het provinciaal bestuur onderstreept nadrukkelijk het belang van gebiedsontwikkelingen, belangrijke structuurversterkende investeringen en de provinciale rol daarin. Wat zo geweldig is aan dit project dat de stad letterlijk bevrijd is van de negatieve elementen. Veel steden hebben dit soort problemen, doorzeurende negativiteit die de stad zeker geen goed doen en dat genegeerd of gebagatelliseerd wordt omdat het om een complexe aanpak van de problemen gaat. Er is visie voor nodig om het geheel te overzien en het tij te doen keren. Na de lunch hebben we onder leiding van Gerdien Morren een stadswandeling gemaakt. Naast kandidaat raadslid is Gerdien ook stadsgids.

CDAV Flevoland

Bestuur:

Monique Toorenborg
Riekje van Belle
Jeltje Vliegthart-Kuiken

Activiteiten 2017:

Het CDAV Flevoland heeft vanwege persoonlijke omstandigheden geen activiteiten georganiseerd in 2017.

CDAV Noord-Holland

Bestuur:

Het bestuur is dit jaar van uitgebreid Mirjam Rijswijk is toegetreden als aspirant bestuurslid van het CDAV-NH en er zijn ook jonge leden bijgekomen waar wij heel blij mee zijn. Via de sociaal media heeft het CDAV-NH veel contact. Via facebook kondigen wij als CDAV-NH de activiteiten en bijeenkomsten aan. De facebook site heeft 484 vrienden, 26 meer dan vorig jaar en 46 volgers . Via deze nieuwe media bereiken wij (jonge) vrouwen en mannen die geïnteresseerd zijn in het CDAV-NH in haar activiteiten. De leden krijgen ook nog een mail als er weer nieuws is van het CDAV-NH. De 13 afdelingen van het CDAV Noord-Holland zijn zeer actief. Regelmatig komen zij bij elkaar. Als een rode draad loopt door het CDAV-NH: de participatie van de vrouw in politiek en bestuur.

Activiteiten 2017:

- Dames opgeroepen zich kandidaat te stellen voor de kandidatenlijst voor de Gemeenteraadsverkiezingen.
- 8 maart 2017 Internationale vrouwendag de CDAV-leden gewezen op de vele activiteiten die er in Noord-Holland werden gegeven en opgeroepen hierbij aanwezig te zijn.
- CDAV-NH is aanwezig geweest op partijcongressen en bijeenkomsten van het CDA en het CDAV landelijk. Op de bijeenkomsten en ALV's van het CDA-NH waren wij ook goed vertegenwoordigd.
- Het landelijk CDAV is akkoord met de integratie van het CDAV-NH in het DB CDA-NH naar voorbeeld van de BSV-NH. Claudia Herbeck en Jolanda van Ling (voorzitter) hebben de gesprekken met het DB-CDANH gevoerd over de financiën, afspraken gemaakt over hoe we één en ander is geregeld wat betreft deelsessies van het CDAV-NH, en de rechten en plichten over en weer doorgenomen. Het doel hierbij was dit voor de komende Najaars ALV van het CDA-NH geregeld te hebben. En dat is gelukt.
- Op Zaterdag 11 februari 2017 een bijeenkomst over Vrouwelijk Leiderschap in Proeverij de Koekfabriek, te Zaandam. Dagvoorzitter was Claudia Herbeck zij begeleidde de pitches van de panelleden Waarin zij vertellen: wie zij zijn, wat zij doen in het dagelijks leven en wat is voor hen vrouwelijk leiderschap. De panelleden gingen met de zaal in gesprek aan de hand van stellingen over vrouwelijk leiderschap. Op deze bijeenkomst waren ook vrouwen organisaties uitgenodigd van buiten het CDA. Panelleden waren: Lianne Spanbroek, DB-lid CDJA landelijk/ Heleen Keur, statenlid en fractievoorzitter Noord-Holland/ Barbara Gardeniers, kandidaat Tweede Kamer/ Wendy Broersen, Initiatiefnemer en organisator Supervrouwen/ Esther de Lange EVP, Brussel.
- ALV CDAV-NH zaterdag 13 mei 2017 met lunch in het Van der Valk Hotel te Volendam. De sprekers deze dag Joey Kamans bestuurslid/steunfractielid CDA Heerhugowaard en CDJA-Lid, Lorenzo Essoussi Raadslid in Rotterdam en CDJA-lid. Zij gaven de Presentatie "Hoe betrekken we jongeren bij de gemeenteraadsverkiezingen". Een heel goede presentatie met veel goede tips!
- Werkbezoek Stichting babyspullen 4 augustus 2017. CDAV_NH voorzitter Jolanda van Ling heeft samen met CDAV lid Mirjam Rijswijk een werkbezoek gebracht aan de Stichting Babyspullen met haar hoofdvestiging in Heerhugowaard. Het CDAV kreeg een rondleiding en heeft meegeholpen met de werkzaamheden van de Stichting.
- CDA vrouwen picknicken met vluchtelingen. Op Maandag 7 aug om 11.00 begon de picknick op het strand van Luna te Heerhugowaard. Op uitnodiging van de stichting die zich bezighoudt met vluchtelingen en statushouders uit het AZC in Heerhugowaard e.o. Vluchtelingen, vrijwilligers en CDAV-NH kwamen samen om kennis met elkaar te maken en te eten. De vluchtelingen vertelde over hun leven hier en waar zij zoal tegenaan lopen. Over vragen van de inburgeringscursus en de lange reis hier naartoe. Een geslaagde bijeenkomst, die ons dichterbij elkaar heeft gebracht. De vluchtelingen zijn toe aan een nieuw begin als gezin in een veilig land. Het CDAV vraagt blijvende aandacht voor deze groep.
- Een Uitnodiging voor de Boekpresentatie Blockchain en een netwerkbijeenkomst op 7 oktober 2017 in HEEMSKERK. georganiseerd door het CDAV Noord Holland – Weconomics Foundation: Doel van deze bijeenkomst: Publiek kennis laten maken met Blockchain Organiseren en mogelijk toepassingen bespreken voor netwerken CDA Noord Holland. Een interessante bijeenkomst.
- Op 14 oktober 2017 ALV Integratie van CDAV in het CDA Noord Holland. Dit is tijdens de ALV bekrachtigd. Als orgaan binnen de CDA-afdeling kan ook een commissie, hierna te noemen CDAV-commissie in overleg met en goedkeuring van het algemeen bestuur worden erkend. De CDAV-leden in Noord-Holland maken van rechtswege deel uit van deze commissie waarvoor zij een reglement vaststellen. Dit reglement behoeft de voorafgaande goedkeuring van het bestuur van de CDAV-NH. Het CDAV heeft zitting in de wervingscommissie van het CDA-NH voor de provinciale staten.

Onze goede voornemens voor het nieuwe jaar?

In februari 2018 houden we een netwerkbijeenkomst voor alle vrouwelijke kandidaten op kieslijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen Noord Holland.

CDAV Zuid-Holland

Bestuur:

- Dineke den Hartog
- Jacqueline Broer
- Devie Badloe

Tijdens de Algemene Ledenvergadering namen wij afscheid van onze voorzitter, Dineke den Hartog. Dineke was vanaf 2009 betrokken bij het CDAV Zuid- Holland in de functie van vice-voorzitter. In 2012 nam Dineke het voorzitterschap over van Marry Holst. Haar doelstelling is: als bestuur streven om met boeiende en actuele onderwerpen te komen, waarbij er tevens gelegenheid is om met bestuursleden te spreken en te netwerken. Ze heeft het met veel liefde en plezier gedaan, maar helaas draagt ze het stokje over. Jacqueline Broer bedankte namens CDAV Zuid-Holland voor haar inzet. Wij danken Dineke voor haar inzet en wensen haar alle goeds voor de toekomst.

Heel blij is het CDAV Zuid-Holland met ons nieuwe bestuurslid Devie Badloe. Ze is lid geworden van het CDA, omdat drie pijlers voor haar tellen: geloof, opvoeding en onderwijs. De basiselementen om je als mens te vormen, waar normen en waarden worden doorgegeven, familie en gezin de hoeksteen zijn van onze samenleving en iedereen gelijke kansen krijgt om zijn of haar talent te ontwikkelen. Vier jaar geleden begonnen bij het CDJA en enkele jaren ervaring opgedaan binnen de lokale afdelingen. “Ook doe ik mee met de komende gemeenteraadsverkiezingen. Ik wilde Bestuurskunde studeren, omdat ik graag wilde leren hoe de samenleving het beste kunt sturen en inrichten. Met mijn kennis en ervaring wil ik me graag inzetten voor de samenleving”.

Activiteiten 2017:

18 februari Vrouwelijk Leiderschap

Onze eerste bijeenkomst in 2017 was op zaterdag 18 februari op de locatie SINT JAN te Gouda. Onder de aanwezigen zijn de 3 vrouwelijke kandidaten voor de Tweede Kamer die namens provincie Zuid-Holland voor het CDA op de lijst staan. Het zijn Wytske de Pater (op nr. 22), Karin Zwinkels (op nr. 30) en Marischa Kip (op nr. 32). Hilde Westera, directeur van het CDA Partijbureau gaat als discussieleider, de stellingen leiden. Aan de hand van stellingen hebben we met elkaar gediscussieerd over “Vrouwelijk Leiderschap”.

30 september bijeenkomst over Dementie

Op 30 september was onze bijeenkomst over Dementie. Wij werden hartelijk ontvangen in Den Haag, locatie Hofstad Lyceum. Onze voorzitter Dineke den Hartog opent de bijeenkomst en heet iedereen van harte welkom. Dementie is een thema wat leeft in de samenleving. In Nederland leven naar schatting 260.000 mensen met dementie. En dit aantal zal in de toekomst alleen maar toenemen. Met het stijgen van de leeftijd neemt de kans op dementie ook toe. Het is van belang om meer kennis op te

doen om er beter mee om te kunnen gaan. Er zijn drie sprekers vandaag aanwezig om te spreken over dementie: Michel Rogier (raadslid CDA Den Haag), Chantal van Arensbergen (Landelijk gespreksleider Dialoogbijeenvakomen Vrijheid en Veiligheid bij dementie, trainer in Zorg en Welzijn) en Mona Keijzer (Tweede Kamerlid CDA).

CDAV Zeeland

Bestuur:

CDAV Zeeland heeft geen bestuur, maar een kerngroep. De kerngroep CDAV Zeeland bestaat uit Krijnie Hoek, Marleen van Kooten, Suzanne van Avermaete, Ank Muller en Carla Hoogerland. De kerngroep is 5 maal bij elkaar geweest. Een afgevaardigde van de kerngroep (Krijnie Hoek) heeft in september de ledenbijeenvakomen van het CDAV bezocht.

Activiteiten 2017:

20 mei werkbezoek Residence Oud-Bommenede

20 mei heeft het CDAV Zeeland een bijeenkomst gehouden over zorgrecreatie bij Résidence Oud-Bommenede. Aanwezig waren 20 dames, waaronder een vertegenwoordiger van CDAV Noord-Brabant en Joba v.d. Berg (Tweede Kamerlid). Zorg is een actueel onderwerp en belangrijk voor het CDA. In Zeeland is ook de recreatie een belangrijke economische pijler. Vernieuwing is voor deze beide branches noodzakelijk. In dit bedrijf worden deze 2 verbonden, waarbij ook het agrarische bedrijf sterk is betrokken. De vernieuwing van de combinatie zorg en recreatie is een ingewikkeld proces door allerlei wetgeving. Marleen heeft veel contact gehad met de ondernemster over alle belemmeringen die op haar pad kwamen.

Residence Oud-Bommenede heeft een oppervlakte van 65 hectare en is al 9 generaties in bezit van de familie. Om het bedrijf meer toekomstperspectief te bieden was uitbreiding noodzakelijk. Eerst is er een minicamping opgezet. Dat heeft zich verder ontwikkeld en onderscheidt zich door de zeer grote plaatsen, tot 1000m². Maar er is meer nodig om ook de 10^e generatie een toekomst te geven. Het weidse land rondom het bedrijf geeft een gevoel van rust. Hoe kun je gebruik maken van de rust en de ruimte voor kwaliteit van leven, zodat mensen dicht bij de natuur weer op adem komen. Hoe creëer je een fijne plek voor mensen om op verhaal te komen, of om te genezen. Maar ook vakantie te vieren, ondanks dat een handicap of ziekte dat vrijwel onmogelijk maakt. Met deze visie en met idealisme is de eigenaar (Brenda) aan de slag gegaan. In 2003 is zij begonnen met het vormgeven van haar plannen. Nu staat er 1 zorgwoning die tot stand is gekomen met diverse partners. Het plan is dat er volgend jaar 17 staan. Dit is vlug opgeschreven, maar het is een zeer lange weg geweest van zoeken, proberen, overleggen, maar vooral van vasthoudend zijn. Voor zorg zijn er regels en wetten, voor recreatie en de landbouw ook. Het probleem is deze in elkaar te schuiven, elkaar te laten versterken i.p.v. muren op te trekken. Creatief omgaan met regels en wetten is nog geen vanzelfsprekendheid. Dat is de omslag die nog gemaakt moet worden in de politiek en bij de ambtenaren. Dat is de opgave waar we voor staan. De aanhouder wint en Brenda heeft het voor elkaar gekregen dat het bedrijf van zorg en recreatie nu gestalte krijgt. Mensen komen voor revalidatie en de ervaring is dat de rust en de ruimte, gecombineerd met specialistische hulp van diverse professionals, helend werkt. Vervolgens hebben we een wandeling over het bedrijf gemaakt. Alles ziet er zeer verzorgd uit, wat bijdraagt aan het gevoel van rust. De zorgwoning geschikt voor een bewoner met een (complexe) zorgbehoefte en een mantelzorger. Professionele hulp is in te schakelen als dat nodig is. Zo kan er een fijne vakantie gevierd worden. Eventuele andere familieleden kunnen op de camping staan. Na de rondleiding heeft Jos van Ginneken, raadslid in Terneuzen gesproken over de politiek en de zorg en recreatie. Nieuwe initiatieven verdienen ondersteuning van de politiek. Ga aan de slag met vernieuwingen die ondernemers willen realiseren. Geef vertrouwen en beperk controles. In samenhang met de nieuwe omgevingswet en de kustvisie kan zorg en recreatie vorm krijgen. Daarna hebben we genoten van een goed verzorgde lunch en intussen contacten gelegd en verstevigd.

Andere activiteiten

In het najaar heeft de kerngroep nog 2 activiteiten georganiseerd in 2017. Op 30 oktober een ontmoeting met Ruth Peetoom, waar we een gesprek hebben gehad over m.n. de rol van de vrouw in de politiek. En op 25 november een intervisiebijeenkomst waar 7 leden aanwezig waren. Deze bijeenkomst stond in het teken van de komende gemeenteraadsverkiezingen. Met leden die op een verkiesbare plaats staan hebben we vraagstukken besproken, waar juist vrouwen tegen aan lopen.

CDAV Noord-Brabant

Bestuur:

Het CDAV-Brabant bestuur bestaat uit: Joke Wagter, voorzitter, Anneke Sprong, secretaris, Susanne de Groot, penningmeester, Bettie de Leeuw, Jetty Eugster, Henny Houben, Elma Petter.

Het CDAV-Brabant heeft een band met het CDAV-Zeeland.

- Elma Petter is DB lid van het landelijk CDAV-bestuur.
- Joke Wagter is AB lid van het landelijk CDAV bestuur als afgevaardigde van Brabant.
- Anneke Sprong vertegenwoordigt het CDAV in de Provinciale Vrouwenraad (PVR).

Het CDAV-Brabant bestuur is in 2017 4 keer bij elkaar gekomen. Hierbij zijn o.a. de volgende onderwerpen aan de orde gekomen; de voorbereiding voor de bijeenkomst met Bisschop De Korte over Barmhartigheid, bezoek aan de Eerste Kamer, netwerkbijeenkomst CDAV Powervrouwen 2 februari 2018 in Den Bosch.

CDAV Brabant pleit voor meer vrouwen in de politiek en stimuleert vrouwen om hierin actief te worden. CDAV pleit ook voor evenwichtige man/vrouw - verdeling op de kandidatenlijsten. 'Vrouwen moeten geloof in zichzelf hebben en laten zien wat ze kunnen'. 'Vrouwen moeten wel keuzes durven maken'.

Activiteiten in 2017:

Het CDAV is aangesloten bij de Provinciale Vrouwenraad Brabant (PVB). Thema voor de bijeenkomst van de PVB, voorafgaand aan de verkiezingen van 15 maart 2017, was 'Brabantse vrouwen in de politiek'. Brabantse vrouwen die actief zijn of willen worden in de politiek werd gevraagd hoe zij geïnteresseerd geraakt waren in de politiek en wat hen daarin aantrekt. Hoe zijn ze op een kandidatenlijst terecht gekomen? Waarom moeten meer vrouwen in de politiek? Hoe krijgen vrouwen meer functies in de politiek? Welke acties zijn nodig? Waarom stemmen op een vrouw? Ondanks deze acties zijn vrouwen in de gemeenteraad nog steeds ondervertegenwoordigd.

Op 12 mei had CDAV-Brabant een bijeenkomst georganiseerd met bisschop De Korte in de Sint Petruskerk in Eindhoven, over het thema 'christendom en islam'. Bisschop De Korte vertelde over de betekenis van het christendom in onze samenleving en over overeenkomsten en verschillen met de islam. Ook over de wijze waarop het debat over 'christendom en islam' in de samenleving gevoerd wordt en hoe dat verbeterd zou kunnen worden. En over de rol van de overheid en de politiek. Er was een grote opkomst.

Op 13 september bracht het CDAV een bezoek aan de Eerste Kamer en de Ridderzaal. Eerste Kamerlid en CDAV-Brabant lid, Sophie van Bijsterveld leidde ons rond.

Het CDAV-Brabant brengt een paar keer per jaar een nieuwsbrief uit. Met de nieuwsbrief wordt ieder lid van het CDAV-Brabant op de hoogte gehouden van de ondernomen en voorgenomen activiteiten en kunnen leden die niet in staat zijn onze bijeenkomsten bij te wonen toch op de hoogte blijven.